

KIRKKOJÄRVENPUISTON YLEISSUUNNITELMASELOSTUS
11.04.2008

Sisällys:

1. Suunnittelun lähtökohdat

1.1.	Suunnittelualue ja sen sijainti.....	3
1.2.	Liittyminen kaupunkirakenteeseen.....	3
1.3.	Maisema ja rakennettu ympäristö.....	3
1.4.	Muut suunnitelmat ja hankkeet Espoon keskuksen alueella.....	3
1.5.	Nykyiset puistotoiminnot.....	4
1.6.	Ympäristön häiriötekijät ja alueen käyttöä rajoittavat tekijät.....	4

2. Suunnitelma

2.1.	Suunnittelutyön tarve ja tavoitteet.....	4
2.2.	Puistoalue.....	5
2.3.	Leikkipaikka.....	6
2.4.	Matonpesupaikka.....	6
2.5.	Vesiaihe.....	7
2.6.	Kaivomestariinniityn aukion ja sen ympäristö.....	7
2.7.	Kevyenliikenteen reitistö.....	8
2.8.	Valaistus.....	8

3. Liiteaineisto

Liite 1. Leikkipuisto ja sen ympäristö 1:500

Liite 2. Kaivomestariinniityn kääntöpaikka ja sen ympäristö 1:500

Liite 3. Minigolfkenttä, luonnos 1:500

1. Suunnittelun lähtökohdat

1.1 Suunnittelualue ja sen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Espoon keskuksessa hallinnollisen keskuksen itäpuolella. Kirkkojärven alue on Espoon keskuksessa sijaitseva kerrostalovaltainen asuinalue. Se rajoittuu pohjoisessa Espoonjokilaakson viheralueeseen ja etelässä Kirkkojärventiehen ja lännessä Kirkkokatuun. Alueen itäpuolelle Tuomarilaan toteutetaan parhaillaan uusia asuinkortteleita.

1.2 Liittyminen kaupunkirakenteeseen

Espoon keskuksen ydinalue on välittömästi Kirkkojärven alueen länsipuolella. Puistoalueen sijainti ja laajuus tekevät siitä saavutettavan ja käyttökelpoisen koko Espoon keskuksen alueella.

Tärkeimmät suunnittelualueelle johtavat kadut ovat Kirkkojärventie-Kylävainiontie sekä Kirkkokatu. Kevyt liikenne liittyy ydinkeskukseen Kirkkojärventietä ja Kylänraittia pitkin. Jokilaakson puistoalue jää nykyisin alueen pääväyliltä liki näkymättömiin. Jokilaakson pohjoispuoliset alueet ovat hoidettua kulttuurimaisemaa ja golfkeskuksen käytössä.

1.3 Maisema ja rakennettu ympäristö

Kirkkojärven alueen maisemallisen selkärangan muodostavat metsäiset mäet Naapurinmäki ja Kylänmäki, jotka rajaavat alavaa jokilaaksoa. Rakennetusta ympäristöstä erottuvat selkeästi julkiset rakennukset, nykyinen Kuninkaantien lukio ja suunnitteilla oleva vanhan yläasteen paikalle sijoittuva Kirkkojärven koulu. Uusi koulurakennus tulee muuttamaan alueen ilmettä olennaisesti. Jokilaakson entinen avoin viljelysmaisema on paikoin umpeenkasvanut ja avoimet näkymät joelle ovat sulkeutuneita tai rajoittuneita. Kirkkojärven asuinalue on kerrostalovaltainen ja rakentamistavaltaan yhtenäinen. Pääväylien varteen sijoittuvat laajat pysäköintikentät ovat alueelle kaupunkikuvallisesti leimallisia.

1.4 Muut suunnitelmat ja hankkeet Espoon keskuksen alueella

Espoon keskuksen alueella on käynnissä nykyisellään lukuisia erilaisia muutos- ja kehityssuunnitelmia. Välittömästi Espoon keskuksessa on käynnissä asuinalueiden ja keskustakorttelien kehitys- tai kaavamuutoshankkeita. Keskustan ympäristössä olevia hankkeita ovat mm. liikuntapuiston laajennus ja Espoonjokilaakson maisema-alueen kunnostaminen. Suoraan puistoalueeseen liittyviä hankkeita ovat Kuninkaantien lukion itäpuolella sijaitsevan Terveyslähteenpuiston kunnostussuunnitelma sekä sen läheisyyteen v. 2008-2010 rakennettava Kirkkojärven koulu. Hankkeiden myötä Espoon keskuksen asukasmäärä sekä kaupallisten ja julkisten palvelujen kapasiteetti lisääntyvät.

1.5 Nykyiset puistotoiminnot

Kirkkojärven puistoalueella sijaitsevat seuraavat toiminnot:

- Kaksi leikkipaikkaa
- Minigolf-rata
- Matonpesupaikka
- Koirapuisto
- Lukion vieressä jalkapallo- ja koripallokenttä

Alueen läheisyydessä sijaitsevat lisäksi:

- Skeittipaikka
- Puiston itäpuolella sijaitsevan urheilupuiston pelikentät

1.6. Ympäristön häiriötekijät ja alueen käyttöä rajoittavat tekijät

Liikennemelu

Kirkkojärven alue rajautuu pohjoisessa Turunväylään, jolle ei ole nykyisellään rakennettu meluntorjuntaa. Liikennemelu leviää puiston ja urheilupuiston alueille ja haittaa merkittävästi Espoonjokilaakson virkistyskäyttöä. Tulevaisuudessa meluhaittojen on arvioitu lisääntyvän.

Tulvat

Espoonjoen veden korkeus on Lauri Harilaisen laatiman tulvakartoituksen (2006) perusteella Kirkkokadun ylittävän sillan kohdalla +4,51 kerran 20 vuodessa sekä +4,69 kerran sadassa vuodessa. Ilmastonmuutoksen on arvioitu vaikuttavan siten, että veden korkeus v. 2010-2039 olisi +4,52 kerran 20 vuodessa ja +4,81 kerran sadassa vuodessa. Tulevaisuudessa kesäiset tulvapiikit tulevat aiheuttamaan nykyistä enemmän hankaluuksia esiintyessään aiempaa useammin ja voimakkaampana. Tulva-alue aiheuttaa rajoitteita alueen toimintojen ja reitistön sijoittelulle.

Maaperä

Maaperä puiston alueella ja asuinkorttelien kohdalla on valtaosin pehmeää savikkoa. Tämä asettaa rajoituksia rakentamiselle ja toimintojen sijoittelulle sekä perustamistavoille. Maapohjan huonon kantavuuden johdosta noin 0,5-0,8 metriä korkeampia lisätäyttöjä tai kaivantoja ei tulisi tehdä ilman pohjanvahvistuksia. Kirkkojärven asuinalueella maanpinnan korkeusasemat vaihtelevat n. +4.0 - +9.0 välillä.

2. Suunnitelma

2.1 Suunnittelutyön tarve ja tavoitteet

Alueelle on tehty toiminnallinen suunnitelma, jonka periaatteita noudattaen on jatkettu yleissuunnitelmavaiheeseen. Suunnittelua ovat osaltaan ohjanneet myös Espoonjokilaakson maisema-arkkitehtikilpailun perusteella laadittu puistoalueen esisuunnitelma sekä Kirkkojärvenkoulun rakennushanke, joka toteutetaan arkkitehtikilpailun tuloksena.

Suunnittelun tavoitteena on ollut selvittää puiston toiminnallisten pisteiden sijainti, toimintojen hyvä tavoitettavuus sekä tutkia alueen näkymien ja kulkuyhteyksien selkeyttämistä. Suunnittelutyön kuluessa tavoitteita on täsmennetty ja suunnittelutyötä kohdennettu kriittisiin kohtiin. Työn tärkeänä osana on selvitetty Kirkkojärven koulun asemakaavamuutoksen vaatimat järjestelyt. Tavoitteet ovat kohdentuneet seuraavien kokonaisuuksien selvittämiseen:

- Kirkkojärven koulun ympäristön kaavamuutokseen liittyvien liikenteellisten, toiminnallisten ja maisemallisten kysymysten ratkaiseminen. Koulun piha-alueen sovittaminen suunnitelmakokonaisuuteen.
- Puiston toiminnallisen vyöhykkeen jäsentäminen ja toimintojen sijoittuminen. Korttelialueiden reunaan sijoittuvan toiminnallisen alueen eriluonteisten ja eri käyttäjäryhmiä palvelevien tilavarausten tarkoituksenmukaisiin sijainti ja saavutettavuus.

2.2 Puistoalue

Kirkkojärven puiston toiminnot sijoittuvat suurelta osin rakennettavan ja osin nykyisellä paikallaan parannettavan pääpuistoraitin ja kortteleiden väliin, tulvarajan yläpuolelle. Nyt suunniteltujen puistoalueiden toteutuessa puistoreitti toimii myös rajana rakennetun alueen ja luonnonmukaisen viheralueen välillä.

Myöhemmin suunniteltava jokilaakso tulee muuttumaan rakennetuksi puistoksi, mutta tämä vaatii vielä vahvistetun asemakaavan. Jo nyt tulisi pääpuistoraitin ja Espoonjoen välisen alueen kasvillisuutta harventaa lähinnä pensaikkoa ja nuoria puita poistamalla, jotta Kirkkojärven alueelta saadaan muodostettua näkymiä joelle. Suunnittelualueelle ja sieltä avautuvia näkymiä selkeytetään kasvillisuutta harventamalla. Näiden näkymäakselien väliin jääville alueille jätetään tiheämpää kasvillisuutta muodostamaan suljettuja tiloja avoimien laaksopainanteiden väleihin.

Merkittäviä näkymiä ovat:

- o Kirkkokadulta jokilaaksoon
- o Espoon kirkolta itään avautuva näkymä Espoonjokilaakson myötäisesti
- o Tuomarilan kerrostaloalueelta avautuva näkymä Espoonjokilaaksoon
- o Näkymä Kirkkojärveltä Lövkullaan
- o Kirkkojärven koulun rakennusten rajaama näkymä Espoonjokilaaksoon
- o Kirkkojärven päiväkodin näkymä Espoonjokilaaksoon (paikalla ollut vanha kantatila Dahl).

Kirkkojärventien suunnasta avautuu Kylänraitin aukoiden kautta ”katkeavia” näkymiä Kirkkojärvelle. Näiden päätepisteessä sijaitsevat Kirkkojärven koulun kumpare sekä alueen vanhan kantatilan Dalin paikalla sijaitseva päiväkot.

Puiston alueelle tulevat pohjanvahvistukset

Puiston alueella kulkee samassa linjassa kaksi runkosadevesiviemäriä ja tulvapatki. Putket tulevat puistoalueelle Kaivomestarinniityn kääntöpaikalta ja jatkuvat pääraitille asti, jonka jälkeen ne purkautuvat avouomaan. Putkien päällä oleva pinta päällystetään betonikivin. Putket ja niiden ympäristö n.0,5 metrin etäisyydellä putkien ulkoreunoista pohjanvahvistetaan. Pohjanvahvistettava alue käy ilmi asemapiirustuksesta.

Rakenteilla oleva ala- ja yläasteen urheilukenttä on stabiloitu asemakaavaan merkityltä kenttäalueen osalta. Koska kentän tasaus on nykyistä maanpintaa noin 1 metrin ylempänä, on myös kentän 1:3-kaltevuuteen puistoalueelle toteutettavat reunaluiskat stabiloitava. Lisästabilointi tehdään noin kahden metrin leveydeltä jo toteutetun stabiloitokentän ympärille.

Vesiaiheen yhteyteen suunnitellut rummut stabiloidaan koululle johtavan reitin ja pääpuistoraitin kohdalla.

Pintavalunta

Puistoalueen pintavalunnat ohjataan tulvatilanteessa tulvareittejä ja painanteita pitkin pääraitin pohjoispuolisiin nykyisiin ojiin. Painanteet sijaitsevat pääraitin eteläpuolella pääraitin suuntaisesti. Vesi kuljetetaan painanteista rumpujen läpi avouomiin ja sieltä edelleen Espoonjokeen. Näiden lisäksi Terveyslähteenpuistosta lähtee painanne Kaivomestarinniityn suuntaisesti minigolfalueen ympäri. Minigolfkentän ja lukion hiekkakentän väliset istutukset sijoitetaan painanteen reunoille. Kaivomestarinniityn suuntainen viheralue liitetään korkeusasemaltaan luontevasti Terveyslähteenpuiston korkeusasemiin, jotka mukailevat nykyistä maanpintaa.

2.3. Leikkipaikka

Leikkipaikan suunnitteluun on asetettu seuraavia tavoitteita:

- Nykyistä kahta leikkipaikkaa käyttävät päiväkotit, 5 perhepäivähoitajaa sekä ryhmäpäivähoitajaa. Lapset ovat 1-6-vuotiaita.
- Ei eri-ikäisten lasten leikkialueita, vaan kaikille yhteinen. Poikkeuksena pienempi aidattu alue pienemmille lapsille
- Turva-alustan materiaalin valinnassa otetaan huomioon tulviva vesi
- Leikkivälineiden sijoitus ja perustaminen vaativat pohjatutkimista savisen maaperän vuoksi
- Leikkialueelle on mahdollista sijoittaa esim. miniareena

Leikkialuetta ympäröivällä kasvillisuudella on tarkoitus toimia näköesteinä kerrostaloille ja kääntöpaikalle päin. Kasvillisuuden tulisi olla matalaa matonpesupaikan ja leikkipuiston välissä. Lisäksi näkymien tulisi säilyä jokilaakson ja vesiaiheen suuntaan. Leikkialueella säilytetään olemassa olevaa puustoa mahdollisuuksien mukaan. Aluerajaukset, välineistö ja sijainnit tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Leikkipuiston mitoitusta varten tehty suunnitelma on esitetty liitteessä 1.

2.4. Matonpesupaikka

- Matonpesupaikka sijoitetaan Kylätorintien päähän puistoalueelle.
- Uudella matonpesupaikalla voidaan käyttää nykyisiä välineitä. Säästettävät matonpesualtaat voisi "koteloida" esim. puurimoilla ja näin saataisiin yleisilmettä kohennettua.
- Mattojen kuljetusmahdollisuus on järjestetty pesupaikan viereen.
- Autot pysäköidään päiväkodin pysäköintipaikalle. Tämä ratkaisu on hyväksytetty myös päiväkodilla.
- Kääntöpaikan pohjoispuolelle suunniteltu polku on todettu toimivaksi ja turvallisiksi. Matonpesupaikan autoliikenne ja päiväkotilasten reitti leikkipuistoon eivät risteä. Kivituhkapintainen kääntöpaikka rajataan pollarein tai reunakivin.
- Muutoksia vanhaan matonpesupaikkaan sijainnin lisäksi:
  - o lisätään penkkejä
  - o hiekkalaatikko poistetaan
  - o kuivaustelineet uusitaan

2.5. Vesiaihe

Uuden leikkipaikan ja koulun välillä sijaitseva oja muutetaan loivareunaiseksi, nurmipintaiseksi vesiaiheeksi. Nykyisen leikkipaikan vieressä sijaitsevan avouoman pieni siirto ja maisemointi muuttavat nykyistä ojaa luonnonmukaisemmaksi ja vähentävät vesiuoman eroosiota.

Pintavesien puhdistamisessa kasvillisuudella ja maaperällä on tärkeä merkitys. Kasvillisuus sitoo ja haihduttaa vettä, parantaa maaperän imeyttämiskykyä, pidättää ravinteita ja haitta-aineita, hidastaa pintavesien valuntaa sekä estää tehokkaasti eroosion syntyä.

Pintavedet johdetaan Espoonjokeen painanteita ja nykyisiä ojia pitkin. Puistoalueen nurmialueet toimivat sadevesiä pidättävänä ja varastoivina tulva-alueina.

Vesiaiheen poikki kulkee rummun päälle sijoitettava kulkureitti leikkipuistoon. Rumpu maisemoidaan mahdollisimman siltamaiseksi mm. kulkureittiä rajaavien kaiteiden avulla.

2.6. Kaivomestarinniityn aukio ja sen ympäristö

Kaivomestarinniityn kääntöpaikka ja aukio on maisemallisesti tärkeä sisääntulo puistoalueelle. Aukio ja kääntöpaikka yhdistetään avoimeksi tilaksi. Myös koulun edustan suuntaan ja minigolfkenttä tulee liittää aukioon luontevasti. Minigolfkenttä sijaitsee aivan aukion vieressä, mutta se rajataan pensas- ja puuistutuksin omaksi alueekseen. Ks. liite 2.

Aukion rakenteissa ja pintamateriaalivalinnoissa pyritään selkeisiin ja yhteensopiviin ratkaisuihin koulun tontin kanssa. Pintamateriaalien vaihtelulla jäsennellään eri alueita huomioiden aukion jäsentelyyn liittyvät toiminnalliset vaatimukset. Aukiolle rakennetaan mahdollisesti myöhemmin paviljonki. Aukio on suunniteltu toimivaksi myös ilman paviljonkia.

Aukion alitse kulkee kolme sadevesiviemäriä. Sadevesiviemärien purkupää pyritään piilottamaan katseilta. Tämä voidaan toteuttaa esim. laitur- tai siltarakenteella pääpuistoraitille putkien purkupään kohdalle. Mikäli laiturirakennelma toteutetaan puisena, se ei vaadi välttämättä paalutuksia. Aukiolta laiturirakenteelle johtavan betonikiviraitin viereen voidaan rakentaa yksi tai kaksi pitkää kivistä kivikorimuuria, joista yksi mahtuu stabiloidulle alueelle. Näiden avulla raitin ja nykyisen maanpinnan välinen ero pystytään hoitamaan ainakin osittain stabiloidulla alueella. Tällöin runsailta täytöiltä ja painumaeroilta voidaan jatkossa välttyä.

Kaivomestarinniityn kääntöpaikka / puiston sisääntuloaukio

- Aukion kevyenliikenteen alueiden pinnat ja pysäköintiruudut ovat harmaata betonikiveystä
- Kääntöpaikka erotetaan aukiosta reunakivellä, näkymä 80 mm. Kääntöpaikan ajoradan pintamateriaali on harmaa nupukivi.
- Aukion rajautuu puiston puolelta tukimuuriin, rakenne toimii myös istuimena.

Minigolf

Tässä suunnitelmassa minigolf-alueelle on määritelty vain paikka ja korkeusasema sillä oletuksella, että alue tulee olemaan maanvarainen (tasaisesti painuva täyttö). Jatkosuunnittelussa tarkempi tasaus tulee suunnitella niin, että täyttöalueen vakavuus pääraitin suuntaan on riittävä. Minigolfalueen suunnitelma ks. liite 3.

2.7. Kevyen liikenteen reitistö

Puistoraitit liittyvät Kirkkojärven nykyistä paremmin ympäröiviin alueisiin ja virkistyskäytössä olevaan viherverkostoon. Pääraitti on itä-länsisuunnassa kulkeva kivituhkapintainen raitti, joka ja se on talvikunnossapidettävä. Loivasti kaarteleva raitti yhdistää suunnitellut toiminnot Keski-Espoon urheilupuistoon. Raitti liittyy Kirkkokatuun loivalla luiskalla, jonka sivut tasataan olevaan maanpintaan loivin luiskin. Kivituhkaraitit yhdistävät Kylänraitin ja pääraitin toisiinsa. Sadevesiviemärien purkupäässä ylittävän pääraitin korkeus tulee olemaan noin +4,7. Muutoin nykyistä maanpintaa noudattelevan raitin korkeus on noin +3,5...+4,0. Selkeä ja turvallinen kulkuyhteys perhepäivähoidosta, Kaivomestarinniityn pysäköintialueen laidalta uudelle koululle ja sieltä edelleen uuteen leikkipuistoon on tärkeä.

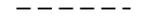
2.8. Valaistus

Puistoalueen raiteilla käytetään pääraittiin liittyvällä kevyenliikenteenraitillakin käytettyä valaisinmallia Orbiter/ Louis Poulsen. Aukion valaistusta tarkastellaan kokonaisuutena yhdessä koulun pihavalaistuksen ja Kaivomestarinniityn katuvalaistuksen kanssa. Valaistuksessa on huomioitava lukion ja uuden koulun kentän voimakas valaistus. Aukion ja erityisesti Kirkkojärven koulun tulisi erottua näiden kenttien välissä edukseen myös kauempaa katsottaessa.

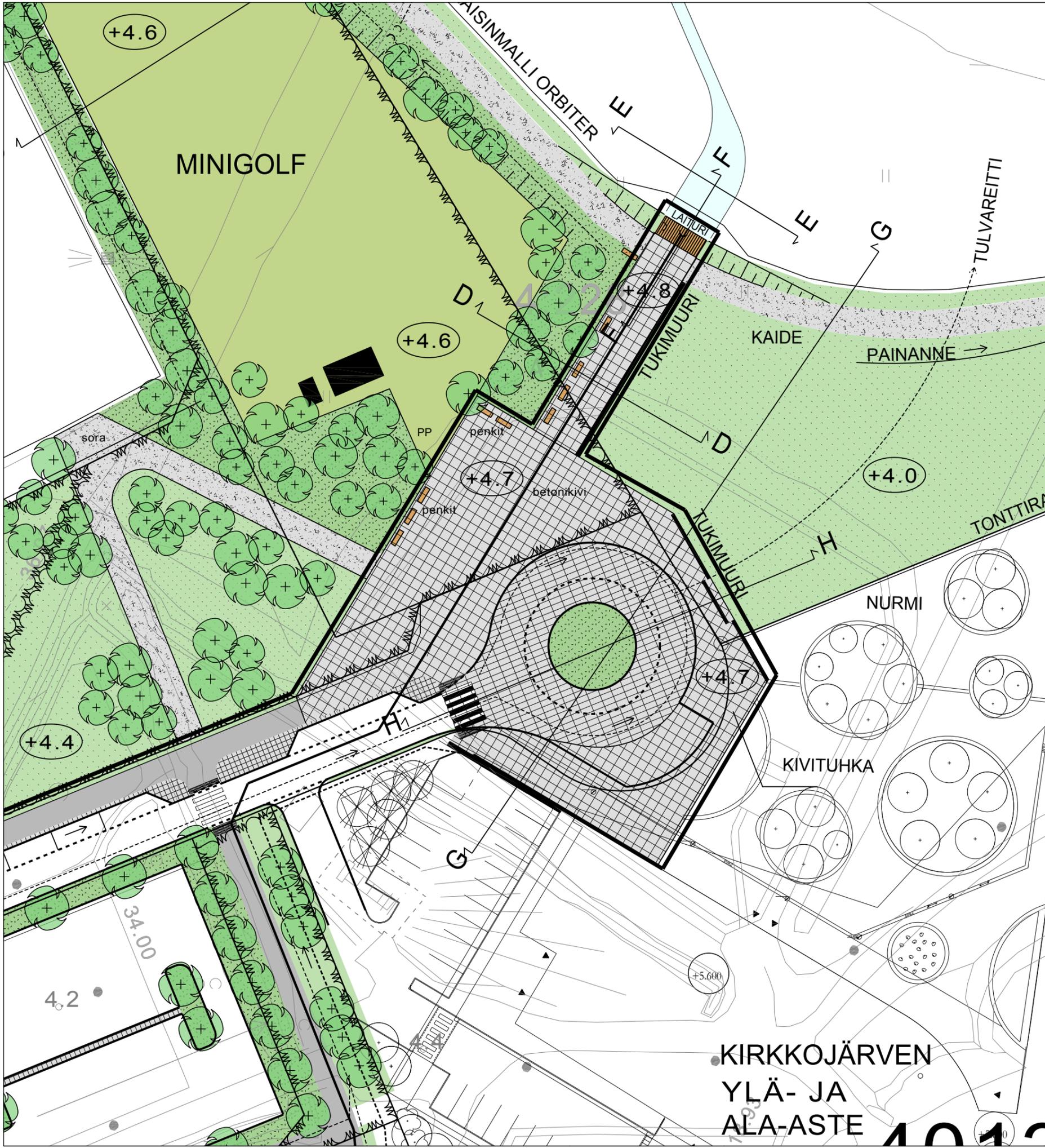
3. Liiteaineisto

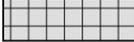
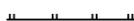
MERKINTÖJEN SELITYKSET

- pohjakartan lehti-/havupuu
- nykyinen pensas
- nymyinen pensas
- istutettava lehtipuu
- istutettava havupuu
- kivituhka
- nupukivi, harmaa
- betonikivi, harmaa
- nurmi
- lehtipensas
- leikkialue, turvasora / kivituhka
- rakennus, nykyinen
- vesialue
- oleva, kunnostettava kivituhkakäytävä
- suunniteltu kivituhkakäytävä
- puupinta
- penkki
- aita
- PAINANNE → painanne
- rumpu
- suunnittelualan raja

LIITE 1.
Leikkipaikka ja sen ympäristö 1:500

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- pohjakartan lehti-/havupuu
- istutettava lehtipuu
- kivituhka
- nupukivi, harmaa
- betonilaatta, harmaa
- noppakivi, harmaa
- nurmi
- lehtipensas
- rakennus, uusi
- rakennus, nykyinen
- suunniteltu kivituhkakäytävä
- puupinta
- penkki
- aita
- pohjavahvistettava alue
- PAINANNE → painanne
- runkosadevesiviemäri- ja tulvapatket
- rumpu
- suunnittelualueen raja

KIRKKOJÄRVEN
YLÄ- JA
ALA-ASTE

LIITE 2.
Kaivomestarinnityn
kääntöpaikka ja sen ympäristö 1:500

LIITE 3.
Minigolfrata 1:500

